

Täysistunto

Torstai 6.11.2025 klo 16.00—18.57

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion eläkerahastosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 126/2025 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 11/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 11/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Esittelypuheenvuoro, valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Lohi, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.11 **Markus Lohi kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen valtiovarainvaliokunnan mietinnön koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi valtion eläkerahastosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta.

Hallituksen esityksessähän ehdotetaan muutettavaksi valtion eläkerahastosta annettua lakia. Esityksen mukaan rahastosta valtion talousarvioon vuosittain siirrettävää määrää lisättäisiin nykyisestä 1,2 prosenttiyksiköllä vuodesta 2026 lähtien. Vuodesta 2028 alkaen talousarvioon siirrettävä määrä olisi pysyvästi 46,2 prosenttia valtion eläkemenosta. Lisäksi ehdotetaan 18,7 prosenttiyksikön lisäsiirtoa rahastosta valtion talousarvioon vuodelle 2027, minkä seurauksena vuoden 2027 talousarvioon siirrettävä määrä vastaisi kokonaisuudessaan 63,9:ää prosenttia valtion eläkemenosta. Esityksen tavoitteena on lisätä eläkemenojen katteeksi tehtävien talousarviosiirtojen määrää, jolloin valtion velanoton tarve vähenee.

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana. Hallituksen esityksen tavoitteena on, että Valtion Eläkerahastosta valtion talousarvioon tehtävillä lisäsiirroilla tasataan valtion eläkemenoja, jolloin valtion velanoton tarve tätä tarkoitusta varten vähenee. Tuloutuksen kasvattamisella ei kuitenkaan ole vaikutusta kansantalouden tilinpidon mukaisesti julkisen talouden rahoitustasapainoa kuvaaviin tilastolukuihin, sillä kyse on määritelmällisesti julkisen sektorin sisäisestä siirrosta.

Valiokunta kiinnittää mietinnössään huomiota, että rahastosta tehtävien lisäsiirtojen osalta on hyvä huomioida, että valtio saattaa tältä osin menettää sijoituksille odotetun tuoton sekä edelleen tuotoille saatavat tuotot. Lisäsiirtojen vaihtoehtoiskustannusta voidaan arvioida sen pohjalta, että vuosina 2001—2025 rahastojen sijoituksille saatu tuotto on ollut keskimäärin viisi ja puoli prosenttia, mikä on ylittänyt kyseisellä ajanjaksolla velanoton keskimääräisen kahden ja puolen prosentin kustannuksen. Tämän historiatiedon perusteella arvioituna vaihtoehtoiskustannus voisi olla vuosina 26—29 arviolta yhteensä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

117,8 miljoonaa euroa. Sijoitusten tulevien vuosien tuottoon liittyy kuitenkin luonnollisesti epävarmuutta, ja sijoituksista saatava tuotto voi vaihdella merkittävästi riippuen sijoituskohteesta ja markkinatilanteesta.

Valiokunta pitää perusteltuna käyttää rahastoon kertynyttä varallisuutta kasvavassa määrin valtion eläkemenojen tasaamiseen aikana, jolloin eläkemeno ovat suurimmillaan. Tämä on Valtion Eläkerahaston tehtävän mukaista ja myös tasaa eläkemenojen aiheuttamaa räsitusta sukupolvien välillä oikeudenmukaisesti.

Valiokunta pitää rahaston varojen pitkäjänteisen hoidon kannalta tärkeänä sitä, että valtion talousarvioon tehtävän siirron määrään liittyy mahdollisimman vähän epävarmuutta, mikä tukee rahastoa sijoitusten riskitason ylläpitämisessä. Valiokunta viittaa myös sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausuntoon, jossa painotetaan, että eläkejärjestelmän kestävyys- den varmistamiseksi rahastosta tehtävästä siirrosta ei saa muodostua mekanismia, jota käytetään toistuvasti valtionvelan kattamiseksi. Rahaston tulee voida toteuttaa tehokkaasti sille määrättyä eläkemenojen tasaustehtävää sekä suunnitella pitkäjänteisesti sijoitustoimintaansa ja maksuvalmiutensa hallintaa. Näin voidaan myös turvata sijoitusten tuottoa pitkällä aikavälillä.

Hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää ehdotettuja muutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina. Valiokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen.

Arvoisa puhemies! Tähän valiokunnan mietintöön on jätetty kaksi vastalauseetta, jotka varmasti täällä käsittelyssä esitellään erikseen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset esittelystä. — Sitten mennään puhujalistaan. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.16 Juha Hänninen erk: Arvoisa puhemies! Tänään käsittelemme hallituksen esitystä valtion eläkerahastosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta. Esitys on tärkeä osa ensi vuoden talousarvion kokonaisuutta, jonka tavoitteena on vahvistaa valtiontaloutta ja turvata eläkkeiden rahoitus vastuullisesti ilman holtitonta velanottoa. Me kaikki tiedämme, että valtion eläkemeno kasvat suurten ikäluokkien jäädessä eläkkeelle. Siksi on viisasta ja välttämätöntä päivittää rahaston käyttöä vastaamaan tätä todellisuutta.

Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunta on käsitellyt esityksen perusteellisesti ja korostanut ennen kaikkea vastuullisuutta ja kestävyyttä. Kiitos, valtiovarainvaliokunta ja teidän jäsenet. Eläkerahaston varojen käyttö on tärkeä väline talouden tasapainottamisessa, mutta sen on tapahduttava hallitusti. Nyt tehtävä muutos, jossa rahastosta siirrettävää omaisuutta korotetaan 46,2 prosenttiin ensi vuodesta alkaen, on huolellisesti harkittu toimi, joka turvaa eläkkeiden rahoituksen ja vähentää valtionvelan tarvetta yli miljardilla eurolla. Samalla varmistetaan, ettei rahaston pitkän aikavälin tuottotavoitteita tai riskinkantokykyä vaaranneta. Tämä on vastuullista taloudenpitoa ja huolenpitoa sekä tämän päivän että tulevien sukupolvien taloudellisesta vakaudesta.

Arvoisa puhemies! Eläkerahasto on rakennettu turvaamaan jokaisen suomalaisen työntekijän arvokas eläke. Tämän hallituksen tehtävä on varmistaa, että tuo turva säilyy myös tulevaisuudessa ilman, että lapsillemme ja lastenlapsillemme jätetään kasvavaa velkataakkaa. Tässä päätöksessä yhdistyvät vakaus, oikeudenmukaisuus ja vastuunkanto. Me emme eläkkeiden kustannuksella leikkaa vaan turvaamme niiden maksukykyyn kestävästi. Tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

esitys on esimerkki siitä, miten vastuullista talouspolitiikkaa voidaan tehdä: turvataan eläkkeet, vähennetään velkaa ja huolehditaan sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudesta. Näin rakennamme vakaata ja turvallista tulevaisuutta suomalaisille. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lohi.

17.19 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Äsken esittelin valtiovarainvaliokunnan mietinnön, ja nyt kerron, mitä mieltä keskusta tästä on. Nimittäin olemme jättäneet tästä [Mika Lintilän välihuuto] vastalauseen, joka tarkoittaa, että emme hyväksy sellaisenaan hallituksen esitystä. [Arto Satonen: Oho, oho, oho!] Nimittäin keskusta ei pidä perusteltuna sitä, että yhteisöveron alentamista rahoitetaan yhtenä vuonna kertaluontoisesti siten, että Valtion Eläkerahastosta tuloutetaan valtion kassaan ylimääräiset noin miljardi euroa vuonna 2027.

Tällainen kertaluontoinen kikkailu sopii huonosti pysyvän veronalennuksen rahoittamiseen. Kertaluontoinen kikkailu sopii huonosti yhteen myös parlamentaarisen sovun kanssa, finanssipoliittisista säännöistä tehdyn sovun kanssa. Nimittäin eduskuntapuolueet, Vasemmistoliittoa lukuun ottamatta, ovat juuri päässeet yhteisymmärrykseen kansallisista finanssipoliittisista säännöistä. Yhtenä asiana on sovittu, että julkisen talouden tunnuslukuja ei saa keinotekoisesti parantaa omaisuuden myyntituloilla tai muilla keinoilla, tämänkaltaisilla, mitä hallitus nyt esittää, voi sanoa kikkailuilla.

Olisi siis suotavaa, että pääministeri Orpon hallitus näyttäisi asiassa itse ryhdikkäästi esimerkkiä eikä toteuttaisi samanaikaisesti toimenpiteitä, joilla se keinotekoisesti ja lyhytjänteisesti pyrkii kaunistelemaan lukuja, tässä tapauksessa kohdistuen valtion budjettitalouden alijäämään vaalivuonna. Saadaan siis yhtenä vuonna velan kasvu pysäytettyä, mutta vain yhdeksi vuodeksi, kunnes se taas jatkaa kasvuaan, jos ei käännettä parempaan taloudenpitoon saada aikaiseksi.

Hallituksen kaunisteluoperaation taustallahan on se, että yhteisöveroa ollaan alentamassa kaavamaisesti 18 prosenttiin vuodesta 27 lähtien. Keskustan valiokuntaryhmän mielestä yhteisöveron tulisi yleisen veronalennuksen sijaan toteuttaa laajempi reformi eli uudistus, jossa yritykseen sisään jätettäviä voittoja verotettaisiin kevyemmin kuin ulos jaettavia voittoja. Samaan aikaan keskustan mielestä myös yrittäjävähennystä tulisi korottaa, jotta myös muut kuin osakeyhtiömuotoiset yrittäjät huomioitaisiin tämän veronalennuksen yhteydessä.

Arvoisa puhemies! Keskituloisten verotus on erittäin korkeaa Suomessa verrattuna naapurimaahamme Ruotsiin. Tässä tilanteessa voi myös samalla todeta, että hallituksen toisen esityksen yhteydessä esittämää marginaaliverotuksen alentamista ei ole viisasta toteuttaa hallituksen esittämällä tavalla niin, että se tosiasiaassa alentaa vain erittäin suurissa tuloluokissa veroja mutta jättää tavalliset suomalaiset keskituloiset, jotka tekevät työtä ja kipuilevat, että rahat eivät oikein riitä, käytännössä hyvin marginaalisen, vähäisen veronalennuksen piiriin. Työnteon verotuksen keventäminen tavallisille ihmisille vahvistaisi kulutusta ja ostovoimaa ja heijastuisi talouden aktiivisuuteen hyvin nopeasti.

Arvoisa puhemies! Nyt tällä hallituksen esityksellä aika lyhytnäköisesti paikataan yhden vuoden osalta valtion talousarviota. Vaihtoehtoiskustannus on se, että valtio tulee siis menettämään arviolta 35,5 miljoonaa euroa jo vuonna 27 menettämällä tuottoja täältä ra-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

hastosta. Vaihtoehtoiskustannus on paljon, eikä sitä kannattaisi tällä tavalla toteuttaa. Puhemies! Tämän takia teen vastalauseen 2 mukaisen muutosehdotuksen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lintilä.

17.24 **Mika Lintilä kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Lohi kuvaili hyvin tämän hallituksen esityksen luonteen ja roolin tässä tilanteessa ja myös sen, minkä tähden keskustaa on vastalauseen tähän tehnyt. Kyllähän tässä on ihan puhtaasti kyse kikkailusta, jolla peitetään yhteisöveron alentamista.

Tämähän on sinällensä mielenkiintoinen, että yleensä me ollaan totuttu siihen, että yritykset yrittävät piilottaa voittoja. Nyt hallitus yrittää piilottaa velkoja. Eli kyllä tämä on näemmä tullut julkisenkin sektorin puolelle. [Suna Kymäläinen: Hyvin sanottu!] Sano taanko, että ryhdikkääseen, tyylikkääseen budjetointiin tämä ei passaa oikein mitenkään.

Tämä on valitettavaa, että lähdetään tällä lailla kikkailemalla tekemään näitä ratkaisuja, koska esimerkiksi yhteisöveron tiputtaminen on todella iso ratkaisu. En ole ollenkaan vakuuttunut, että sen vaikutus on sitä luokkaa. Täytyy sanoa, että hyvin monet asiantuntijat ovat ampuneet alas tämän yhteisöveron tiputtamisen ja todenneet, että sillä ei ole vastaavaa merkitystä kasvuun kuin mitä hallitus on lähtenyt hakemaan.

Arvoisa puhemies! Näillä perusteluilla kannatan edustaja Lohen tekemää vastalauseetta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.